

Milers d'incendis, com el que podem observar a la imatge, van assotar Indonèsia el mes de setembre del 1997. La sequera que va afavorir la proliferació dels focs en aquest arxipèlag va ser causada probablement pel canvi climàtic.

La conferència sobre el clima que se celebrarà a Buenos Aires a primers de novembre s'obre amb poques esperances: diversos governs ja han manifestat que no podran complir amb els modestos acords presos a Kyoto el desembre passat.

Les setmanes prèvies a la conferència sobre el clima, que comença a Buenos Aires el dia 2, no han estat gaire prometedores. França, Alemanya i els Països Baixos van manifestar al setembre que no podien complir els compromisos adquirits després de la conferència de Kyoto del desembre passat. Si alguns dels països més avançats d'Europa diuen que no podran complir, què faran els que, pel seu nivell econòmic, estaven autoritzats fins i tot a augmentar les emissions de diòxid de carboni?

Aquestes emissions són les que, segons el consens científic, tenen clara influència en el canvi climàtic que viu el planeta. El diòxid de

carboni, emès per la crema de combustibles fòssils –i altres gasos, com el metà– no solament provoquen un augment progressiu de la temperatura mitjana de la Terra, sinó també altres efectes de desestabilització del clima: major nombre de pluges molt intenses o, pel contrari, sequeres prolongades, entre d'altres problemes.

En els darrers mesos les evidències que el canvi climàtic no és cap invent i que l'actuació humana hi fa un paper important han anat avançant. Estudis recents desmunten alguns dels arguments a què s'aferraven els lobbies petrolers i altres sectors polítics i econòmics. La batalla d'aquests grups de pressió no ha estat modesta. Han

fet grans campanyes de publicitat –i de desinformació–, manifestos signats per científics –no climatòlegs– i per pseudo-científics i, sobretot, han gastat molts diners. Uns diners que es podrien haver aplicat més positivament a pal·liar els efectes del canvi climàtic en les poblacions més vulnerables.

El fenomen climàtic d'El Niño també ha estat una bona excusa. Amb una virulència i una durada inèdites en la història recent, aquest corrent d'aigua calenta que apareix al Pacífic ha provocat en alguns llocs greus inundacions i en altres importants sequeres. Un cop acabat, el fenomen oposat, anomenat La Niña, provocarà els fenòmens inversos en aquestes zones, si bé s'espera que siguin molt menys intenses.

Els efectes d'El Niño estan més que demostrats a l'hemisferi sud i l'acció humana no hi pot fer gaire per combatre'ls. Però a l'hemisferi nord no està gens clar que El Niño hi tingui influència. Per tant, molts dels problemes patits en aquesta part del món tenen un altre origen. D'altra banda, no tots els desastres naturals del sud són causats per El Niño. I encara que no es pugui fer gaire cosa per evitar-lo, sí que es poden esmerçar mitjans i diners a pal·liar-ne els efectes, incidint bàsicament en països pobres i en la població més desassistida de països no tan pobres.

Precisament un dels problemes amb què els climatòlegs xoquen és que se'ls exigeixen certes absolutes. No hi ha una manera inequívoca de determinar que les inundacions de Chiapas i de Bangla Desh, les sequeres que han afavorit incendis al Brasil i a Indonèsia o els potents huracans que han sacsejat la costa Est dels Estats Units estiguin, si més no en part, causats per l'activitat humana. Però si a tothom se li exigís aquesta certesa, cap dirigent del món no prendria mesures en res. El Fons Monetari Internacional acaba de rectificar la previsió de creixement de l'economia mundial, feta només mig any abans. Les economies emergents del sud-est asiàtic semblen haver-se convertit en submergents. El gran moment financer al planeta

s'ha capgirat en un terratrèmol que sacseja gairebé totes les economies i augmenta la incertesa. Però ningú no demana a l'FMI o als ministres d'economia estatals que no prenguin cap mesura si no tenen una certesa absoluta sobre els seus efectes. Els grans lobbies no han iniciat cap campanya per fer veure que l'FMI no és una font fiable. Però els climatòlegs semblen obligats a certificar inequívocament que cada dècima de grau de més en un lloc concret està causada per l'activitat antròpica.

A Kyoto els països europeus van assumir un compromís global de reducció de les emissions. Per assolir-lo, es van repartir els obligacions de cada estat. Mentre Alemanya hauria de reduir les emissions un 21% –igual que Dinamarca–, Irlanda les podria augmentar un 12,5% i França les estabilitzaria. L'anunci comentat a l'inici de l'article mostra que aquestes intencions inicials variaran sensiblement.

L'excusa del creixement econòmic és la que mou a deixar de banda els compromisos de Kyoto. Com que les previsions mal fetes per l'FMI i els seus col·legues no han estat encertades, com que l'economia no va tan bé com deien, ara no es poden reduir les emissions. Curiosament, el mateix model que ha afavorit aquesta influència humana en el clima i que ha portat a la crisi econòmica actual, el mateix que ha fet previsions errades, ha de deixar de banda els compromisos ambientals per poder seguir pel mateix camí. Amb un concepte anquilosat de creixement econòmic, es continua pensant que sense contaminar no hi ha desenvolupament –ja que els efectes nocius de la contaminació no s'inclouen en els comptes.

El 1998 cadascun dels primers mesos de l'any ha batut el rècord precedent: aquest gener ha estat el més calorós de la dècada, com ho han estat el febrer, el març... Mentre s'anunciaven aquestes dades, els republicans nord-americans rebutjaven una demanda de més inversions en energies renovables. I això que les companyies d'assegurances ja han exposat que els de-

sastres naturals del 1998 els han provocat, aneu del món, uns costos de 24.000 milions de dòlars –vora 4 bilions de pessetes–, molt superiors als costos del 1997.

A Catalunya, un estudi del CREAM –Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals–, publicat a *Climate Change*, mostra que l'augment d'incendis forestals és degut, en part, al canvi climàtic. Però tot i així se segueix el mateix model energètic. Per abastir el centre de la Costa Brava durant l'estiu, no es promouen les energies renovables –que al Principat representen aproximadament un 0,01% del consum total–, sinó que es fa passar una línia elèctrica pel massís de les Gavarres –inclòs en part en el Pla d'Espais d'Interès Natural. Ni tan sols es presta atenció a una alternativa per desviar la línia per altres terrenys. I això encara que s'ha sabut que el gran incendi del Solsonès –que tanta tinta

va fer córrer el juliol passat– va tenir probablement l'origen en una línia elèctrica. Amb aquestes actuacions, lluny de tota lògica, per què necessiten els dirigents que els climatòlegs aportin proves incontrovertibles?

Xavier Duran

'El Niño' va causar, el març passat, espectaculars inundacions al Perú. Aquest fenomen ha actuat amb una virulència inèdita en la història recent.

P R E M I S

A la Gestió Innovadora en Cooperatives i SAL

DIRIGIT A :

Cooperatives sòcies i Societats Anònimes Laborals que siguin clientes, que hagen realitzat innovacions al llarg de 1998.

TERMINI:

30 de Novembre.

PREMIS:

Un 1r premi de 500.000 pessetes
Un 2n premi de 250.000 pessetes
Tres 3rs premis de 100.000 pessetes cadascun

Organitza:

 caixa popular

[http://: www.caixapopular.es](http://www.caixapopular.es)

Consulta les bases a les nostres Oficines.